

6. Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ

✚ Ο ανταγωνισμός μεταξύ των Συμμάχων και οι συμφωνίες για το μέλλον της Ευρώπης.

- Αναπόφευκτη η ένταση του ανταγωνισμού μεταξύ της σοσιαλιστικής Ανατολής και της φιλελεύθερης Δύσης
 - Πριν καν τελειώσει ο πόλεμος είχαν ήδη διαφανεί οι διαφωνίες που θα δίχάζαν τους Συμμάχους
- **Οκτώβριος 1944:** ο Τσόρτσιλ (πρωθυπουργός της Αγγλίας) και ο Στάλιν (γενικός γραμματέας της Σοβιετικής Ένωσης), ερήμην του Ρούζβελτ (προέδρου των ΗΠΑ), είχαν κατανειμίει τη νότια Βαλκανική σε σφαίρες της επιρροής τους:
 - υπέρ της Βρετανίας η Ελλάδα, υπέρ της Σοβιετικής Ένωσης η Βουλγαρία και κατ' ισομοιρία η Γιουγκοσλαβία
- **Φεβρουάριος 1945: Συνδιάσκεψη των Τριών Μεγάλων, (Τσόρτσιλ, Ρούζβελτ και Στάλιν) στη Γιάλτα**
 - ✓ Αποφασίστηκε η συγκρότηση κυβερνήσεων αντιπροσωπευτικών όλων των δημοκρατικών τάσεων με στόχο τη διενέργεια ελεύθερων εκλογών, υπό τον τριμερή συμμαχικό έλεγχο.
 - ✓ Οι δυτικοί σύμμαχοι θεώρησαν ότι η συμφωνία αυτή καταπατήθηκε από τον Στάλιν στη Ρουμανία και την Πολωνία.
- **Ιούλιος 1945: Συνδιάσκεψη κορυφής των Τριών Μεγάλων, (Τσόρτσιλ, Τρούμαν και Στάλιν) στο Πότσταμ**
 - ✓ η Σοβιετική Ένωση ήταν αποφασισμένη να επιβάλει τον έλεγχό της στην Ανατολική Ευρώπη
 - ✓ οι Σύμμαχοι ήταν επίσης αποφασισμένοι να μην επιτρέψουν την επέκτασή της δυτικά της Πολωνίας και νότια της Βουλγαρίας:
 - ο Τσόρτσιλ θα μιλήσει για «*iron curtain*» («**σιδηρούν παραπέτασμα**»)* που έτεινε να υψωθεί ανάμεσα στη ζώνη υπό σοβιετική επιρροή και τη λοιπή Ευρώπη
 - ο νέος **σκληροπυρηνικός** πρόεδρος των ΗΠΑ, Χάρυ Τρούμαν, θα εντείνει τη στάση του έναντι της Σοβιετικής Ένωσης
 - η ανθρωπότητα, προτού καν διατυπωθούν οι όροι της ειρήνης, εισερχόταν σε νέα φάση ανελέητου ανταγωνισμού μεταξύ των νικητών του πολέμου: στην περίοδο του **Ψυχρού Πολέμου**.

*«**σιδηρούν παραπέτασμα**»: φράση του Άγγλου πρωθυπουργού Τσόρτσιλ που υποδήλωνε το χάσμα μεταξύ των δύο κοινωνικοοικονομικών συστημάτων (καπιταλισμού - κομμουνισμού) της περιόδου του Ψυχρού Πολέμου.

✚ Η πολιτική κρίση στην Ελλάδα και τα «Δεκεμβριανά».

- Στην Ελλάδα αντανάκλαται αυτή η ευρωπαϊκή αντιπαράθεση.
- από το 1943 διατυπώνονταν δύο διαφορετικές προτάσεις σχετικά με την μεταπολεμική πορεία της χώρας:

Θα επιλεγόταν η οδός της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας που εφαρμοζόταν στη Δύση ή εκείνη του υπαρκτού σοσιαλισμού που είχε υιοθετήσει η Σοβιετική Ένωση;

- ✓ υπέρ της πρώτης επιλογής τασσόταν η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση και ένα μέρος των αντιστασιακών δυνάμεων στο εσωτερικό της κατακτημένης Ελλάδας
- ✓ υπέρ της δεύτερης φάνηκε, ολοένα και περισσότερο με την πάροδο του χρόνου, να κλίνει η ισχυρότερη ένοπλη αντιστασιακή οργάνωση, το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ*

** ΕΑΜ-ΕΛΑΣ Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός. Υπήρξε το ένοπλο τμήμα του Ε.Α.Μ., το οποίο ιδρύθηκε κατά την περίοδο της Κατοχής από τα ηγετικά στελέχη του ΚΚΕ.*

- Ο Γεώργιος Παπανδρέου, για να κατευνάσει τις αντιθέσεις, συμπεριέλαβε στην εξόριστη ελληνική κυβέρνηση εκπροσώπους όλων των αντιμαχόμενων μερίδων.
- **Σεπτέμβριος 1944: Συμφωνία στην Καζέρτα**
Συμφωνήθηκε μεταξύ των συμμαχικών και των ελληνικών δυνάμεων (πολιτικών και στρατιωτικών και εκπροσώπων του ΕΔΕΣ και του ΕΛΑΣ) να ανατεθεί η **διοίκηση των στρατιωτικών δυνάμεων στην Ελλάδα στον Βρετανό στρατηγό Σκόμπυ.**
- **12 Οκτωβρίου 1944: Απελευθέρωση της Αθήνας** από τους Γερμανούς
- Ακολούθησαν ενδοκυβερνητικές διαφωνίες και παραίτηση των εαμικών υπουργών.
- **Δεκέμβριος 1944: Δεκεμβριανά**
Σύγκρουση μεταξύ φιλοκυβερνητικών δυνάμεων (μικρό τμήμα του ελληνικού στρατού, χωροφυλακή και το βρετανικό εκστρατευτικό σώμα) και δυνάμεων του ΕΛΑΣ και επικράτηση των πρώτων
- **12 Φεβρουαρίου 1945: Συμφωνία Βάρκιζας:**
Προέβλεπε τη διεξαγωγή ελεύθερων εκλογών και δημοψηφίσματος για το πολιτειακό ζήτημα.